că, nu și *să*, cum susține Ionuț Pomian la p. 71), neputând fi comparate cu verbele impersonale.

Concluzia la acest capitol este că aderența este singurul mijloc de realizare a subordonării în cele trei tipuri de sintagme analizate de autor.

Un aspect de noutate, tratat în capitolul al treilea, *Există un stil funcținal electronic?*, este afirmarea existenței unui nou stil funcțional, și anume cel electronic, care are unele trăsături specifice: diversitatea tematică și stilistică a conversațiilor, abrevierile, lipsa punctuației și a semnelor diacritice, ortografia deficitară, elipsele, romgleza. Existând numeroase medii electronice (www-ul, e-mailul, chatul, IRC-ul, GPS-ul, telefonia mobilă etc.), autorul admite că se poate vorbi de un nou tip de cultură a civilizației contemporane – cultura electronică. Existența unui astfel de stil este discutabilă, cel puțin și din rațiuni moral-culturale.

Partea a-II-a a cărții, *Teste didactice*, vine în sprijinul profesorilor, învățătorilor și educatoarelor care se pregătesc în vederea susținerii examenelor de titularizare, de definitivat sau pentru gradele didactice. Subiectele au și baremele de corectare și notare, cu unele soluții concise, diferențiate pe niveluri și funcții, ceea ce permite familiarizarea cu itemii prevăzuți de aceste probe, dar și posibilitatea de instruire, perfecționare și autoverificare.

Alături de aceste teste, autorul a inclus și trei variante de teste-grilă, redactate în conformitate cu tratatele de specialitate – DOOM^2 (2005) și GALR (2005/ 2008).

Lucrarea se adresează unui public specializat, în special studenților, profesorilor și tuturor celor interesați de dinamica unor structuri gramaticale recurente în limba română contemporană.

Aceasta rămâne o lucrare de interes, în ciuda unor formulări contradictorii, a lipsei unui punct de vedere personal, argumentat și unitar, și a unui stil ușor tendențios.

Valentin ROMAN
Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, România

Petronela SAVIN, **De gustibus disputandum. Frazeologia românească privitoare la alimentație,** Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2011, 283 p.

Cartea Petronelei Savin, *De gustibus disputandum. Frazeologia românească privitoare la alimentație,* apărută la prestigioasa editură ieșeană a Universității „Alexandru Ioan Cuza”, și recompensată cu medalia de argint la Salonul Național de Carte EUROINVENT 2012, are drept nucleu teza de doctorat a autoarei, realizată sub îndrumarea profesorului Stelian Dumistrăcel. Lucrarea abordează din perspectivă etnolingvistică frazeologia alimentației. Încă din *Cuvânt-înainte* autoarea subliniază orientarea coșeriană a demersului „cu privire la studiul limbajului din perspectiva universalității culturii și a exigențelor multiple ale cercetării lingvistice”. Metoda câmpurilor combinată cu onomasiologia și etnolingvistica constituie „frame-ul” teoretic al lucrării. Unitățile frazeologice care au la bază imaginea hranei în diverse ipostaze reprezintă elemente lingvistice care înglobează într-o manieră singulară structuri de profunzime ale mentalului colectiv ajutând la definirea omului ca ființă istorică, socială și culturală.

Cele trei capitole teoretice ale lucrării urmăresc investigarea în manieră monografică a unor ansambluri frazeologice menite să ilustreze relația dintre limbă și cultură, fiind urmate de un capitol cu caracater aplicativ în care sunt urmărite „valențele etnostilistice ale

BDD-R55 © 2013 Institutul de Filologie Română „A. Philippide”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-21 22:43:50 UTC)

frazeologiei hrănirii" în opera a trei scriitori români: Ion Creangă, Nicolae Filimon, I.L. Caragiale. Calitățile de cercetător ale autoarei se observă și în finalul lucrării prin realizarea unui indice de nume, după cum cere rigoarea științifică.

Capitolul *Terminologie și concepte frazeologice* cuprinde informații teoretice despre statutul frazeologiei și obiectul de investigație al acesteia, avându-se drept punct de plecare situația de „domeniu de frontieră" al acestei discipline, revendicată de lexicologie, dar și de sintaxă, stilistică și stilistică funcțională. Urmează tipurile de unități frazeologice (locuțiuni și expresii) pentru definirea și înțelegerea cărora sunt trecute în revistă lucrări de specialitate din literatura românească, dar și străină (Pierre Guiraud, Gertrude Gréciano). Un loc aparte în aparatul teoretic al lucrării îl ocupă subcapitolul dedicat *Discursului repetat* (p. 19), teoretizat de către Eugen Coșeriu și magistral dezvoltat și aplicat de cercetătorul ieșean Stelian Dumistrăcel. Capitolul este încheiat cu pledoaria autoarei *Pentru o frazeologie din perspectivă etnolingvistică* care demonstrează importanța și beneficiile studierii relației dintre frazeologie și elementele de cultură materială și spirituală despre alimentația omului, văzută ca spațiu productiv de investigație a identității lingvistice a unui popor, avându-se în vedere și măsura în care civilizația și cultura unei societăți la un moment dat poate fi reflectată de frazelogia limbii respective. Precursorii acestui model de analiză sunt personalități de marcă care au lăsat opere de o monumentalitate neegalată încă în cultura românească (Iuliu Zanne, B. P. Hașdeu).

Petronela Savin își anunță potențialii cititori că analiza frazelogiei referitoare la alimentația omului va fi realizată din punct de vedere etnolingvistic pe cele trei niveluri ale limbajului: cel al vorbirii, al limbii și al discursului. Deficiențele privitoare la descrierea criteriilor de clasificare și definire al frazelogismelor vor fi complinite de investigațiile cu caracter practic .

Nuclee ale corpusului frazelogic românesc privitor la alimentație; perspectiva etnolingvisticii limbii propune ilustrarea valorii imaginilor alimentare din structura frazeologismelor vizând raportul dintre „cunoașterile" despre lucruri și reprezentarea lingvistică pe un corpus de structuri preluate din dicționare mai vechi și mai noi românești și internaționale, iar informația cu caracter istoric a fost accesată din lucrările de medicină socială de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Lumea țăranului român este ilustrată prin analizarea alimentelor, condimentelor, băturilor, plante comestibile și fructe, legume și fructe, perspectiva culegătorului, cereale și preparatele specifice din cereale din perspectiva cultivatorului, laptele și preparatele din lapte, carne, ouă, instrumentar, organizate după o serie de criterii proprii:

– aspectul (*a face o treabă cât o nucă*) (p. 44);
– gustul și mirosul ca mărci ale alterității (*s-a făcut agurida miere*) (p. 45);
– lipsa calităților nutritive (*parcă mănâncă numai ciuperci fripte*) (p. 47);
– caracterul necomestibil (*Merele frumoase, adesea-s viermănoase*) (p. 48);
– valoarea neutilizată (*Pomana bună porcii o mănâncă*) (p. 49);
– accesibilitatea (*a-i lua cuiva mura de la gură*) (p. 49);
– productivitatea crescută (*a răsări ca ciupercile din gunoi*) (p. 50);
– inadecvarea la context (*a rămâne ca fasolea în ziua de Paști*) (p. 50).

Valoarea capitolului rezidă, pe de o parte, în materialul care, deși preluat din surse, este readus în atenția publicului, iar pe de altă parte, în noutatea unora dintre informațiile prezentate referitoare la obiceiurile culinare ale țăranului român care, iată, mânca plante care creșteau spontan: *purul*, *dragaveiul*, *hameiul*, *știrul*, unele dintre ele puțin cunoscute și folosite în gastronomia românească actuală.

Plasarea în universalitate a frazeologiei alimentației românești, datorată în primul rând caracterului general al acestor structuri ca formă a discursului repetat (p. 169) prezente în mod necondiționat în mai toate limbile (rom. *Calul de dar nu se caută de dinți*; fr. *À cheval*

BDD-R55 © 2013 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-21 22:43:50 UTC)

donné on ne regarde pas à ses dents; it. *A caval donato non si guarda in bocca*) (p. 174), se realizează în capitolul *Semnificaţia paralelismelor frazeologice în diferite limbi; perspectiva etnolingvisticii vorbirii*. Similaritatea a numeroase expresii şi locuţiuni în diverse limbi este demonstrată de autoare prin analiza unui verb esenţial pentru supravieţuire, legat în mod firesc şi de alimentaţie, verbul *a mânca*, cu o bogată reprezentare frazeologică în limbi romanice, slave, germanice. Nu sunt uitate nici structurile frazeologice de tipul parimiilor, care din punct de vedere teoretic se subordonează aceloraşi percepte generale ca şi expresiile şi locuţiunile. Paralelismele la nivelul proverbelor şi zicerilor dovedesc apropierea popoarelor în ciuda diferenţelor de natură etnică, geografică, istorică şi lingvistică (p. 183): rom. *Cu bucătăria plină, sărăcia e vecină*; fr. *A grasse cuisine, pauvreté voisine;* it. *Grassa cuccina povertà vicina* (p. 187).

Ultimul capitol al lucrării *Valenţe etnostilistice ale frazeologiei hrănirii în opera unor scriitori români; perspectiva etnolingvisticii discursului* propune studierea a trei tipuri de variante stilistice individuale ale unor autori români din perspectiva etnolingvisticii discursului. Alegerea celor trei autori români I. Creangă, N. Filimon şi I.L. Caragiale nu este deloc întâmplătoare. Petronela Savin îşi doreşte astfel să ilustreze diferenţele între lumea ţăranului român, aşa cum rezultă ea din opera humuleşteanului Nică, la care, imaginile alimentare ilustrează principii de gândire şi lumea urbană, definită prin modă şi perpetuă schimbare, aşa cum transpare din operele celorlalţi doi scriitori, care ne-au lăsat o colecţie de „tablouri adevărate şi vii ale obiceiurilor şi moravurilor noastre din epoca de tranziţiune (Ghica, 1967: 53)".

Salutăm iniţiativa autoarei de a investiga operele literare dintr-o nouă perspectivă, aceea a etnolingvisticii/etnostilisticii care permite înţelegerea plusului de valoare pe care autorii menţionaţi l-au adus în domeniul culturii şi literaturii române, alături de deschiderea de noi oportunităţi de analiză, de ce nu, referitoare la frazeologia vestimentaţiei sau alte aspecte legate de viaţa omului. Cu siguranţă, autoarea va continua să investigheze în aceeaşi manieră opera altor autori, sursa unor noi studii de antropologie lingvistică şi culturală. Pentru cei interesaţi, combinarea lecturii studiului de faţă cu lucrări ca *Normele limbii literare în opera lui Ion Creangă*, şi *Normele limbii literare în opera lui I.L. Caragiale*, consultate şi de către Petronela Savin, ambele apărute la Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza" din Iaşi, creaţii ale regretatului cercetător ieşean Vasile Arvinte, va aduce, cu siguranţă, o schimbare de perspectivă în analizarea şi receptarea operei celor doi mari clasici ai literaturii române, de data aceasta şi în calitatea lor de document de epocă.

Recunoaşterea valorii ştiinţifice a lucrării *De gustibus disputandum. Frazeologia românească privitoare la alimentaţie* prin distincţia conferită, aparatul critic de specialitate adunat şi interpretat, noutatea modelului de analiză propus sunt, cu certitudine, suficiente argumente care recomandă cartea cercetătoarei băcăuance atât specialiştilor, cât şi publicului larg.

Luminiţa Drugă
Universitatea "V. Alecsandri", Bacău
România

Eugen SIMION, **Ion Creangă. Cruzimile unui moralist jovial**, Iaşi, Princeps Edit, 2011, 178 p.

Scrierea eseului *Ion Creangă, Cruzimile unui moralist jovial* (Iaşi, Princeps Edit, 2011; prefaţă de Mihai Cimpoi) a presupus din partea lui Eugen Simion parcurgerea a două

BDD-R55 © 2013 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-21 22:43:50 UTC)